

□□□

1. Projekt Vendepunkter´s bidrag til nordisk undersøgelsen om Empowerment:

Projekt Vendepunkter:

LAP – Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere – i København og Frederiksberg, har siden siden 2004 tilbudt særlige kurser til mennesker med alvorlige sindslidelser, som ønsker at få en bedre hverdag.

Kurserne holdes under fællesbetegnelsen ”Vendepunkter” og bygger på en opfattelse af, at mennesker med sindslidelser kan komme sig – helt eller delvist (*recovery*) – og at de kan opnå det ved at få kontrol over deres eget liv (*empowerment*). De bliver i stand til at handle selv, og de oplever en sammenhæng i tilværelsen.

Udgangspunktet for kurserne er deltagernes egne ønsker og behov, og på kurserne arbejder den enkelte med at forbedre sine muligheder for at håndtere hverdagen. Det sker i rammer, hvor den enkelte hele tiden selv bestemmer, hvad han/hun vil.

”Hvad var det, der gjorde, at jeg kunne se fremad – at mit liv blev bedre?”

Målsætningen er: Velvære og en meningsfuld dagligdag

Mere information om de konkrete kompetenceudviklings forløb se: www.psykiatribrugere.dk
projekt vendepunkter

2. Hvordan og hvorfor var prosjektet/tjenesten/tiltaket oprettet?

Idégrundlaget:

LAP (Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere) København-Frederiksberg er initiativtager til og udbyder af Projekt Vendepunkter. Projektet udspringer af LAP Københavns mangeårige erfaring med brugerstyrede projekter og arbejde med at forbedre forholdene for psykisk syge og psykiatribrugere.

Recovery-tankegangen er ikke noget nyt fænomen i international sammenhæng. Adskillige udenlandske undersøgelser har fremhævet fordelene ved at arbejde mere ”recovery-orienteret”. LAP er da også inspireret af den internationale psykiatribruget bevægelses arbejde med tankegange om recovery, empowerment og inklusion.

LAP fik idéen til Vendepunkter, fordi psykiatribruget ikke længere fandt det tilfredsstillende blot at benytte egne væresteder, og behovet for at deltage i samfundet pressede sig på. Psykiatribrugernes ønske om at deltage i normale aktiviteter i samfundet faldt sammen med, at recoverybegrebet blev introduceret i Danmark.

Vendepunkter kom derfor til at handle om psykiatribrugernes egen kompetenceudvikling, båret af et håb om forandring, kombineret med muligheden for at tilegne sig viden gennem erfaringsudveksling med ligesindede. Hele tiden med det perspektiv at skabe forudsætninger for selv at kunne gennemføre konkrete ændringer af hverdagslivet.

Ný sjónarhorn og leiðir til bættrar geðheilsu

(Bedre helse með nye metoder – socialmedisin /

Sustainable mental health with new methods – social medicine)

Kompetenceudviklingsforløbet er baseret på LAPs tidligere erfaringer med de valg, psykiatribrugere foretager, og som kan føre til, at den enkelte f.eks. Kan:

- Være sammen med andre mennesker i hverdagen.
- Deltage i frivilligt arbejde eller være aktiv i sit lokalsamfundet.
- Være aktiv i brugerbevægelsen.
- Komme på arbejdsmarkedet eller i uddannelse.

3. Hvordan er „empowerment“, „egenkraftmobilisering“ brugt som ideologi og metode i projektet/tjenesten/tiltaket?

Empowerment

Empowerment-begrebet spiller en central rolle i forhold til recovery, og skal betragtes som indlejret i recovery-tanken.

Empowerment betyder at blive i stand til at handle selv. LAP definerer empowerment ved *at opnå kontrol over eget liv*. Det vil sige at opnå kontrol over de kritiske og afgørende faktorer, der holder mennesker fast i undertrykkelse eller afmagt, hvor de ikke har kontrollen. Alle mennesker har behov for at skabe sig et godt liv, og det gode livs fundament er *at opleve en sammenhæng* i tilværelsen, således at den opleves som begribelig, håndterbar og meningsfuld. Empowerment betyder magt, kraft og styrke, hvor vækst i erkendelse, indsigt og selvforståelse går hånd i hånd med en kraftfuld handlen. Empowerment er således både en del af en proces og et mål i sig selv.

Empowerment-begrebet rummer både en individuel og en fælles proces. Den individuelle proces handler om at give deltagerne forudsætninger for at tage magten tilbage over eget liv. Til det hører grundlæggende information og viden om de rettigheder og muligheder, man har som psykiatribruget, samt om den diskrimination, man kan udsættes for på grund af en psykisk lidelse.

Den fælles proces består af to processer: den, som handler om, at en afgrænset gruppe – med samme type af problemer – udveksler erfaringer og kan medvirke til den enkeltes udvikling. Derfor er *peer support* (bruger-til-bruger hjælp) en integreret del af undervisningsforløbet (se kap.4).

Den fælles proces handler desuden om, at gruppen kan handle til fælles bedste med det formål at ændre forholdene for gruppen – en mere politisk indsats. Dette sidste udgangspunkt ligger til grund for succeskriteriet om, at deltagerne bliver i stand til at gøre noget for andre.

Empowerment-begrebet og recovery-begrebet har således et fælles udgangspunkt i den enkeltes ressourcer og muligheder samt i evnen til selv at handle.

Recovery og empowerment i et brugerperspektiv

For at understrege sammenhængen mellem empowerment- og recoverybegrebet i forhold

Ný sjónarhorn og leiðir til bættrar geðheilsu

(Bedre helse með nye metoder – socialmedisin /
Sustainable mental health with new methods – social medicine)

til psykiatribrugere, benytter LAP følgende citat

”... *Recovery in the user-movement has always been more about empowerment.*”
(Recoverit in the usermovement, 2009:2).

Psykiatribrugere, der arbejder med recovery, pointerer ifølge LAP, at recovery i sin essens ikke handler om at slippe for symptomerne, som følger med sygdommen, men i højere grad at fokusere på, hvilket liv de ønsker for sig selv (Recovery in the usermovement, 2009:2). Dermed bliver recovery i høj grad et spørgsmål om at få magten over eget liv.

4. Hvilken rolle har frivillige organisationer i projektet/tjenesten/tiltaket?

Projekt Vendepunkter er udviklet i den frivillige organisation LAP København og Frederiksberg.

Da projekterne er vokset ud af en forankring i brugernes egen interesseorganisation, er det klart at de projekter, der er udviklet der, kun kan afviklerr i en frivillig organisering, hvor brugernes synsvikler, behov og situation, er det der er afsæt for al afvikling og udvikling af Projekt vendepunkter.

Så vores projekter bygger på brugernes individuelle behov og ønsker og foregår i rammer der rummer “bruger til bruger” rådgivning og refleksion.

Det er dermed helt anderledes temaer og udviklingsprocesser der kan finde sted her, hvor andres dagsorden eller metoder eller forventninger, ikke er det der angiver rammerne for personlig udvikling og udvikling af egne kompetencer.

Vi kan iværksætte udviklingsprocesser, der er styret af den enkelte deltager og hvor de ydelser der skal til for at holde den individuelle proces i gang kan tilføres når det er aktuelt at tilbyde dem, set i udviklingsperspektivet.

Ný sjónarhorn og leiðir til bættrar geðheilsu

(Bedre helse með nye metoder – socialmedisin /

Sustainable mental health with new methods – social medicine)

5. Hvilken rolle har brukere i dette prosjektet/tjenesten/tiltaket, f.eks. deres rolle i administrasjon/bestyrrelse og drift, samt utførelse av tjenesten

Der er ingen ansatte i administration, ledelse eller undervisning, som ikke selv er eller har vært psykiatribruker.

De fagpersoner der ind imellem tilknyttet projektet, i forskjellige funktioner, når der er et behov herfor, er projektansatte på fast honorar.

6. Organisering og ansvar. Hvor er prosjektet/tjenesten/tiltaket/ plassert innenfor eksisterende tjenesteorganisasjon? Beskriv f.eks ut fra organisasjonkart og ledelse, administrativt-, faglig og finansielt ansvar.

De fleste recovery forløb er finansieret af frivillighedsmidler fra stat og kommuner. Midler der søges årligt. Det er Brugerorganisationen LAP der søger om midlerne og er økonomiansvarlige.

Der er tilknyttet en projektkoordinator der står for projektafviklingen, og projektadministrationen, som har foreningsbestyrelsen som arbejdsgiver.

Projekterne som gennemføres med frivillighedsmidler, har den tilknytning til eksisterende offentlige tilbud, som de selv det finder formålstjenligt at have.

Et andet af vores proejter er et metodeudviklingsprojekt finansieret af socialdirektoratet og arbejdsmarkedsdirektoratet i fællesskab, i Københavns Kommune.

Projektet Vendepunkter til Arbejdsmarkedet.

Projektet er målrette borgere på langvarig kontanthjælp og med psykiske problemer. Det er Jobcentrene i København der henviser borgere til projektet. Dette projekt er underlagt vilkårene for ekstern virksomhed, som jobcentret entrere med for at aktivere deres borgere.

7. Finansiering/støtte til prosjektet/tjenesten/tiltaket?

a) Hvordan er dette prosjekt finansiert?

Alle projekterne er finansielt enten gjennom ansøgning af puljemidler eller ved at der er givet bevilling til et specifikt ansøgt prosjekt.

b) Hvilken støtte mottar prosjektet fra staten? Støtte fra Tip og Lottomidler til frivilligt arbeide.

c) Hvilken støtte mottar prosjektet fra kommunen? Støtte fra §18 midler til frivilligt socialt arbeide. Samt bevillinger til godkendte specifikt ansøgte projekter.

d) Hvilken stønad får prosjektet fra frivillige organisasjoner?

e) Andre finansieringsmåter, f.eks fra individer, fonds osv.?

1. Er det blitt gjort evaluering av prosjektet/tjenesten/tiltaket og/eller finnes det et resultat eller kvalitetsmåling av dette?

Vi er ved at avslutte en evaluering af det en af vores projekter: Vendepunkter I.
Evalueringen omfatter 12 forløb afviklet fra 2004 til 2009.

Vores metodeudviklings projekt evalueres. Evalueringen er den del af projektet og er færdig ved projektafslutning.

2. Hvordan var denne evalueringen gjennomført?

a) Var det gjort etter en bestemt tid?
Vendepunkt I evalueringen: Ja, efter 5 år.

b) Blir det gjort med en kontinuerlig evaluering?
Vendepunkter til arbeidsmarkedet: Ja kontinuerligt.

1. Resultater av evalueringen?

Forandringer

Formålet med evalueringen har været at se på virkningerne for de enkelte kursusedtagere, uanset om de har været på et Vendepunkt-kursus for fem år siden, eller de har avsluttet forløbet en måned før interviewet. Ændring af adfærd og menneskelig udvikling er en proces, som løber over lang tid. Nogle gange går den i stå, og nogle gange går den tilbage.

Det fremgår af samtalerne med deltagerne, at kurserne for nogle er blevet startskuddet til en personlig udviklingsproces, for andre understøtter det en udvikling, som allerede var i gang,

Ný sjónarhorn og leiðir til bættrar geðheilsu

(Bedre helse með nye metoder – socialmedisin /
Sustainable mental health with new methods – social medicine)

da de startede på kurset.

Vi har derfor i evalueringen valgt at spørge deltagerne, om de kunne huske, hvad de fik ud af kurset, og hvor de er nu. Vi har så delt svarene op i *kortsigtede virkninger*, *mellemlange virkninger* og *virkninger på lang sigt*. Det er de kortsigtede virkninger, de fleste deltagere fortæller om, når de beskriver, hvad der kom ud af Vendepunkter. De lange og mellemlange virkninger beskriver hvor deltagerne er i dag, og kan ikke kun tilskrives Vendepunkter, men også de mange andre ting, som deltagerne har gjort i deres liv.

Sammenfattende kan resultaterne beskrives således:

- Deltagerne har fået indsigt i deres sygdom og sygdomsbillede.
- De har fået redskaber til at håndtere deres sygdom.
- De er blevet i stand til at gøre ting selv, som de er glade for.
- De er blevet i stand til at gøre noget for andre.
- De har fået brugbare netværk.
- De har fået en bedre hverdag.
- De har fået indflydelse på eget liv.

2. Kontaktpersoner til projektet/tjenesten/tiltaket?

1. Kontaktpersoner som kan gi nærmere oplysninger vedrørende projektet/tjenesten/tiltaket?

Erik Olsen eller Claus Bech-Nielsen

mail: vendepunkter@psykiatribrugere.dk

2. Adresse:

LAP København og Frederiksberg

Vesterbrogade 103,1sal

1620 København V Danmark

3. Nettsted

[www. Psykiatribrugere.dk](http://www.Psykiatribrugere.dk)